

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

του χθες και του σήμερα

Επιμέλεια: Αλεξάνδρα Γουλιάκη - Βουτυρά, Κοσμήτορας Σχολής Καλών Τεχνών ΑΠΘ, Γ.Γ. Τελλογλείου Ιδρύματος

Μετά την έκθεση Γέυμα στο Τελλόγλειο, που πραγματοποιήθηκε το 2004-05 (την επισκέφθηκαν περισσότεροι από 45.000 επισκέπτες), η οποία συνδύαζε μια συνολικότερη παρουσίαση του θέματος με ερεθίσματα για τον επισκέπτη από διάφορες περιοχές τέχνης (εικαστικά, μουσική, θέατρο, κινηματογράφο, γραφιστικές τέχνες και γεύση), αποφασίσαμε να συνεχίσουμε το 2005-06 με μια άλλη θεματική έκθεση, τα Επαγγέλματα.

Ένα θέμα που προσφέρεται για ενδιαφέροντα εκπαιδευτικά προγράμματα, που επιτρέπει μια αναδρομή στο κοντινό παρελθόν μας, ένα οδοιπορικό αυτογνωσίας, γνωριμίας με τον κόσμο των γονιών μας ή των παππούδων μας που δίνει την θέση του άλλοτε νοσταλγικά, άλλοτε δυναμικά και άλλοτε καταστροφικά στην πραγματικότητα του σήμερα, που με απίστευτη ταχύτητα μεταβάλλεται καθώς γίνεται χθες. Το θέμα αυτό προσφέρεται ιδιαίτερα για την επαφή με τον κόσμο διαφόρων επαγγελματιών, με επιτηδευματίες, με καθημερινούς ανθρώπους, που κρατάνε ακόμη ζεστές τις μνήμες του εργαστηρίου του πατέρα τους, και οι οποίοι με αφορμή την έκθεση αυτή ήρθαν πρόθυμα και απλόχερα μας εμπιστεύθηκαν την κληρονομιά τους. Ταξιτζήδες, αγγειοπλάστες, τσαγκάρηδες, κομμωτές, φωτογράφοι, μοδίστρες, αρτοποιοί, ζαχαροπλά-

στες, κ.ά. θα ζωντανέψουν για λίγες μέρες τις μνήμες τους στο τμήμα της έκθεσης που θα μεταλλάσσεται συνεχώς (Προσεχώς... η έκθεση συνεχίζεται) και θα μοιραστούν με το κοινό και με τους συναδέλφους τους τα μυστικά του χώρου τους, σε μια μοναδική ευκαιρία συνεύρεσης σε έναν χώρο πολιτισμού που είναι το Τελλόγλειο.

Η έκθεση αυτή λόγω του ιδιαίτερου και πολυδιάστου χαρακτήρα της παρουσιάζεται μέσα από διαφορετικές ενότητες και εξελίσσεται σε πολλά επίπεδα, τα οποία όμως βρίσκονται σε διαρκή «διάλογο» μεταξύ τους καθώς ενώνονται με εύκολα αναγνωρίσιμες εσωτερικές διαδρομές, που αφορούν κυρίως στην ανάπτυξη του θέματος.

Ραχοκοκαλιά και οδηγό κατά κάποιο τρόπο του θέματος της έκθεσης αποτελούν οι θαυμάσιες φωτογραφίες της Συλλογής του Νίκου Πολίτη, που δημοσιεύτηκαν στο λεύκωμα Η Ελλάδα του Μόχθου του Ριζαρίου Ιδρύματος και παρουσιάστηκαν στην ομώνυμη έκθεση στο Μονοδένδρι. Το πολύτιμο αυτό εικονογραφικό υλικό που αποτυπώνει τους ανθρώπους που μοχθούν για τον επιούσιο, άλλοτε υποκαθιστά σχέδια ή πίνακες ξένων περιηγητών και άλλοτε διασταυρώνεται με την Ελλάδα του 1950-60, όπως μας την κρατά ζωντανή ο ελληνικός ασπρόμαυρος κινηματογράφος, που μοιάζει να «ζωντανεύει» με κίνηση τις διαστάσιμες εικόνες. Συνειδητοποιούμε έτσι, γιατί ο παλιός κυρίως ελληνικός κινηματογράφος κρύβει για μας σήμερα τόση γοητεία: γιατί μοιάζει με την προφορική μας παράδοση, μόνο που την εικόνα δεν είναι εύκολο να την ανταγωνιστούν τα λόγια. Πρωταγωνιστές αυτών των εύγλωττων φωτογραφιών μεροκαματιάρηδες, τεχνίτες και τεχνίτρες, έμποροι του «ποδαριού», νοσοκόμες, γιατροί, δάσκαλοι, αεροσυνοδοί, ρεπόρτερ κ.ά.

Μακέτες σκηνικών για ταινίες κινηματογράφου όπου παρουσιάζονται διάφορα επαγγέλματα ανήκουν στον γνωστό σκηνογράφο Τάσο Ζωγράφο (Χριστός Ξανασταυρώνεται, Δράκος, Κορίτσι με τα Παραμύθια, Η Χιονάτη και τα Επτά Γεροντοπαλικάρα, Made in Greece, ο Θανάσης και το καταραμένο Φίδι, κ.ά.). Ζωγραφι-

κά του έργα και φωτογραφίες από ταινίες που σκηνογράφησε ο ίδιος συμπληρώνονται από ένα ψηφιακό αφιέρωμα, στο οποίο παρουσιάζονται χαρακτηριστικές σκηνές επαγγελματιών από ελληνικές ταινίες. Η ενότητα αυτή θα ολοκληρωθεί με τρία σεμινάρια που ετοιμάζει για την έκθεση ο δημοσιογράφος, συλλέκτης και γνώστης του είδους Άρης Μαλανδράκης. Το αφιέρωμα αυτό που έχει τον γενικό τίτλο Επαγγέλματα σε άσπρο-μαύρο χωρίζεται σε τρεις θεματικές ενότητες: Επαγγέλματα του Δρόμου (10-12 Δεκεμβρίου 2005, 11π.μ.), Εργαζόμενα Κορίτσια και Υψηρετικό Προσωπικό (ο χρόνος για τις δύο τελευταίες ενότητες θα ανακοινωθεί).

Από τις συλλογές του Τελλογλείου Ιδρύματος επιλέχθηκαν έργα που σχετίζονται με επαγγέλματα, ανθρώπους του μόχθου ή τον χώρο εργασίας τους. Σημαντική θέση έχει η θωώρηση του μεγάλου έργου του Διαμαντή, Ο κόσμος της Κύπρου, όπου οι ιερείς, ο βιολάρης, ο γλύπτης, ο βοσκός κ.ά. είναι πρόσωπα με ιστορία που μας αφηγείται εικαστικά αλλά και με γραπτή μαρτυρία ο ίδιος δημιουργός του μνημειακού αυτού έργου. Έξι έργα του Θεόφιλου από το Μουσείο Teriade επιλέχθηκαν να εκτεθούν κοντά στο μεγάλο έργο του Διαμαντή προσφέροντας μια μοναδική εκδοχή επαγγελμάτων, που απαντούν και σε άλλες ενότητες της έκθεσης (φωτογραφία, κινηματογράφο κτλ.). Οι Ψαράδες του Εμμανουήλ Ζαΐρη, η Αυτοπροσωπογραφία του Νικολάου Λύτρα, ο αρχιτέκτονας Αριστοτέλης Ζάχος του Γουναρόπουλου, οι Εργάτες του Βάλια Σεμερτζίδα, Το μάζεμα της ελιάς του Τ. Κάνθου, έργα του Φαινού, του Γκίνη, του Παπανελλόπουλου, του Σόρογκα και άλλα έργα του Τελλογλείου συμπληρώνονται με τα Αποικιακά του Γ. Παραλή και άλλα έργα από ιδιωτικές συλλογές με νωπές μνήμες από την Θεσσαλονίκη. Σημαντικό συμπλήρωμα της έκθεσης αποτελούν ένα σύνολο έργων του Λουκά Βενετούλια,

